Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, STL

- Avsender: Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, STL
- Høringsinstans: Andre frivillige organisasjoner
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. 6, 8, 18 og § 1 i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL ser det som nødvendig og positivt at det kommer en felles lov på tros- og livssynsfeltet. Dette bygger på at Den norske kirke nå er et selvstendig rettssubjekt, og at vi har et tros- og livssynsmangfoldig samfunn der både minoritet og majoritet skal finne sin plass. En felles lov legger til rette for at mest mulig av lovreguleringen gjelder for både Den norske kirke og de andre tros- og livssynssamfunnene.*

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. kap. 7 og § 1 i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	**STL ønsker at lovens formål endres til: «Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene på lik linje.» Dette vil være mer i tråd med premisset om likebehandling som står i Grunnlovens paragraf 16. *Den norske kirke tar dissens på dette, og det henvises til Kirkerådets eget høringssvar.*

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. kap. 7 og § 1 i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. kap. 18 og §§ 2 og 3 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
○ Enig ○ Uenig	○ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL* støtter at den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves for alle tros- og livssynssamfunn inkludert Den norske kirke. *Den norske kirke ønsker en videreføring av tilhørighetsordningen, men ønsker at forrangsbestemmelsen for Den norske kirke opphører jfr Høringssvaret fra Kirkerådet.*

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. kap. 7 og § 3 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
○ Enig ◉ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*a) STL har forståelse for at man ønsker en forenkling, men vil peke på at man ved å sette et så vidt høyt tall som 500 for å kunne bli registrert, tar et stort skritt vekk fra likbehandling. Av dagens mer enn 700 tros- og livssynssamfunn, vil den store majoriteten falle utenom ordningen. NOU 2013: 1 Det livssynsåpne samfunn går inn for å øke antallsgrensen fra dagens 1 til 100. STL tar til orde for at det er en riktigere grense enn forslagets 500. b) STL går også imot at bare medlemmer over 15 år skal regnes med. Dette handler om en anerkjennelse av barns tros- og livssynsfrihet, anerkjennelsen av barn som potensielt troende subjekter og det handler om at*

mange trossamfunn har barneaktiviteter som en naturlig del av sitt arbeid. De fleste kristne samfunn, for eksempel, har barnedåp, og døpte barn har en naturlig plass blant medlemmene. STL kan ikke se noen prinsipiell grunn for at barns medlemskap ikke skal kunne utløse statstilskudd. At foreldre velger trostilhørighet på vegne av barna faller inn under foreldreretten.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. kap. 7 og § 3 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. kap 7 og § 3 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselsrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. kap. 13 og § 4 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*Hvis statliggjøringen av tilskudd utelukkende gjøres for tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke må det legges opp til en justering i forhold til den kommunale finansieringen (faktiske utgifter) som Den norske kirke mottar. Dette bør ideelt sett skje hvert år.*

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. kap. 14 og § 4 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
○ Enig ◉ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL støtter at tilskudd skal beregnes utfra medlemmer, men er uenig i at det skal settes en aldersgrense jfr kommentarene til pkt 5b.*

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. kap. 14 og § 4 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL* mener at også Den norske kirke skal få støtte per medlem. Dette vil ivareta prinsippet om likebehandling av tros- og livssynssamfunnene som det framgår av Grunnlovens paragraf 16 og som er mål med ny lov. Buddhistforbundet understreker at man primært ønsker en videreføring av dagens telling av medlemmer Bevilgninger til lovpålagte oppgaver Den norske kirke er alene om (kirkebygg og evnt også gravplassdrift) kommer som i dag i tillegg til støtten per medlem. *Den norske kirke er av en annen oppfatning, og det vises til Kirkerådets høringssvar. Dersom departementets modell vedtas, bør satsen ikke reguleres utfra prosentvis vekst, men regnes per medlem, for å unngå at minoritetene sponser driften av majoritetens*

trossamfunn.

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. kap. 14 og § 4 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*Forutsetningen for å støtte at dette holdes utenfor beregningsgrunnlaget er at også andre trossamfunns «gudshus» fra før 1900 (eller når den endelige loven angir) mottar støtte i en separat tilskuddsordning. Det finnes bl.a. bedehus, forsamlingshus og katolske kirker som er bygget før 1900. Disse må finansieres på lik linje med Den norske kirkes gamle kirker.*

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. kap. 14 og § 4 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL ønsker at det i lovteksten skal klargjøres og konkretiseres hvilke oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige. Det er viktig at en slik finansiering organiseres i et eget løp og ikke blandes sammen med den øvrige finansieringen. Prinsipielt må det være slik at dette også skal gjelde for eventuelle andre tros- og livssynssamfunn som utfører oppgaver på vegne av det offentlige.*

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. kap. 14 og § 4 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ
○ Enig

◉ Uenig

Hvor viktig er dette?

◉ Viktig
○ Ikke viktig
○ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det er delte meninger i STL om Den norske kirke skal ha en normativ særstilling i loven. Uansett er dette et punkt STL ønsker skal presiseres: Hva rommer og koster en slik særstilling? Og er det landsdekkende som menes? STL ønsker å minne om at også andre tros- og livssynssamfunn er landsdekkende – i det de har medlemmer boende over hele landet. De har ingen stordriftsfordeler når et medlem skal betjenes langt unna. For å sikre Den norske kirke mulighet til å forbli landsdekkende uavhengig av medlemstall, kan man i loven legge inn en forsikring om at finansieringen (per medlem) må være på et slikt nivå at «den særlige stillingen» ivaretas. Da muliggjøres også likebehandlingen. Når det gjelder konkrete tilskudd/lovendringer knyttet til «særlig stilling» viser vi til tidligere STL-uttalelser: I 2015 gjennom «Høringsuttalelse om endring i lovgivningen om tilskudd til tros- og livssynsamfunn utenom Den norske kirke som følge av avviklingen av boplikten for prestene i Den norske kirke» og i 2016 gjennom «Høringsuttalelse om tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke (Dnk) – om pensjonspremie og egenkapital i Dnk». Den norske kirke deler departementets vurderinger om Den norske kirkes særstilling, og det vises til Kirkerådets høringssvar.

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. kap. 15 og § 6 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

○ Enig
○ Uenig

Hvor viktig er dette?

○ Viktig
○ Ikke viktig
○ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

STL er enig i intensjonen med dette forslaget, men er spørrende til hvordan dette praktisk skal reguleres. Den norske staten driver dessuten utstrakt handel med noen av de statene som dette vil gjelde. Vi stiller også spørsmål med hvilke*

andre følger et slikt forslag vil få. For eksempel er det medlemssamfunn hos oss som samarbeider med organisasjoner i land med myndigheter som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet. Ved tilfeller kan disse motta en form for prosjektstøtte fra egne myndigheter. Vil det kunne føre til problemer med norske finansiering?
**Buddhistforbundet støtter departementets forsalg, og det henvises til Buddhistforbundet eget høringssvar.*

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. kap. 17 og § 7 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. kap. 17 og § 7 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*Det vil være en fordel både for staten og tros- og livssynsamfunnene at myndighetene samler forvaltningen på ett sted – i ett fagmiljø. Da blir det dessuten mulig å ansette både juridisk, økonomisk og religionsvitenskapelig kompetanse til å arbeide med dette.*

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. kap. 8 og §§ 8 – 16 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL* ønsker å understreke at det er et mål at Den norske kirke skal ha frihet som eget rettssubjekt og trossamfunn på linje med oss andre. Punktene 18-23 bør forenkles og forkortes. Der det er mulig bør de ulike elementene tas ut av loven og overlates til Den norske kirke. For eksempel er det ikke nødvendig at det i lovsform reguleres at Kirkemøtet kan fastsette evnt medlemskontingent. Den retten har Kirkemøtet som øverste organ. *Når det gjelder Den norske kirkes svar på spørsmålene som gjelder Den norske kirke vises det til Kirkerådets høringssvar.*

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. kap. 8 og §§ 10 og 11 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. kap. 8 og § 13 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. kap. 8 og § 16 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ
◉ Enig

○ Uenig

Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. kap. 10 og § 12 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. kap. 8 og § 9 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
◉ Enig ○ Uenig	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. kap. 9 og § 12 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
○ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre. ◉ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.	◉ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL* ønsker primært alternativ B. Mens noen av våre medlemssamfunn mener at om man ender opp med alternativ A (videreføring av dagens ordning), bør man videreføre den for alle tros- og livssynssamfunnene, mener andre at det uansett er hensiktsmessig at tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke finansieres statlig. For øvrig viser vi til de enkelte medlemssamfunns egne høringssvar. *Når det gjelder Den norske kirkes svar på spørsmålene som gjelder Den norske kirke vises*

det til Kirkerådets høringssvar.

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. kap. 19
forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
○ Enig ○ Uenig	○ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*Det er uenighet blant medlemssamfunnene i STL om tros- og livssynssamfunnene fortsatt skal ha vigselsrett. Det henvises derfor til det enkelte medlemssamfunns høringssvar.*

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. kap. 22
forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
○ Enig ○ Uenig	○ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL* mener det er prinsipielt riktig at gravplassdrift og -forvaltning skal være en kommunal oppgave. *Den norske kirke støtter at den lokale kirke fortsatt skal ha ansvar for dette, jfr. Kirkerådets høringssvar.*

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. kap. 22
forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
○ Enig ○ Uenig	○ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL* støtter forslaget. *Den norske kirke har en annen oppfatning, og det vises til Kirkerådets høringssvar.*

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. kap. 22

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
○ Enig ○ Uenig	○ Viktig ○ Ikke viktig ○ Ingen oppfatning	*STL* støtter forslaget. *Den norske kirke har en annen oppfatning, og det vises til Kirkerådets høringssvar.*

Kommentarer

Til Kulturdepartementet 21.desember 2017 Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) takker for muligheten til å avgi sitt svar på regjeringens forslag til: Ny lov om tros- og livssynssamfunn. STL har i sin 21-årige eksistens jobbet for likebehandling av tros- og livssynssamfunnene i Norge, basert på FNs konvensjoner om menneskerettigheter og Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Vi ser derfor svært positivt på at høringsforslaget har som mål å øke likebehandling: «I tillegg er det et mål å sørge for at regelverket i større grad likebehandler samfunnene», side 19 i Høringsnotatet. Som dere vil se i drøftelsene under mener vi at forlaget ikke treffer like godt i konkrete forslag som intensjonen bærer bud om. Faktisk er det slik at flere av de konkrete forslagene legger opp til ulikebehandling. Det er antakelig flere grunner til at det er blitt slik, og STL ønsker å framheve det vi ser på som en viktig årsak i dette: Rekkefølgen i ny lov og stortingsmelding (om samme tema). Rekkefølgen er like uheldig som den er uvanlig. Hvis vi hadde kunnet fått en debatt og en stortingsmelding om tros- og livssynspolitikk først, kunne vi lettere fått diskutert de prinsipielle sidene ved et tros- og livssynsåpent samfunn med en sekulær stat. Vi kunne tatt utgangspunkt i hvordan vi ønsker å legge til rette for at alle borgere i Norge skal kunne leve ut sin tro eller sitt livssyn fra vugge til grav, og hvordan samfunnet og staten best skal kunne legge til rette for det. Isteden har vi fått en debatt som handler om lov, penger og detaljer. Dette er uheldig både fordi vi får et uforholdsmessig stort fokus på finansiering både internt i tros- og livssynssamfunnene og eksternt i samfunnet, og det er uheldig fordi vi ikke har den prinsipielle rammen som burde ligge som utgangspunkt når en konkret lov skal formuleres. Når stortingsmeldingen i 2018 skal behandles er det for mange praktiske konsekvenser som allerede er lagt i loven, at den risikerer å i stor grad bli formuleringer med lite reelt innhold. Ett av prinsippene vi har å forholde oss til er likebehandling, grunnfestet i Grunnloven, menneskerettighetene og regjeringsplattformen, og selv dette prinsippet vannes tidvis ut i lovforslaget. Forslaget ser ut til å gi Den norske kirkes særlige rolle som folkekirke forrang framfor likebehandlingsprinsippet. Den norske kirke tar dissens på den siste setningen i dette avsnittet, og det henvises til Kirkerådets eget høringssvar. I den grad det har vært mulig, har vi krysset av på skjema og kommentert direkte til punktet. Utover skjema ønsker vi særlig å kommentere at vi ser forslagets dilemmaer knyttet til kriterier for tros- og livssynssamfunn. Vi er glad for at lovforslaget ikke inneholder mange kriterier. Når det er sagt er det en større aksept blant våre medlemssamfunn å understreke barns særlige beskyttelsesbehov og utfordringer knyttet til likestilling mellom kjønnene. Siden straffeloven primært gjelder individer, kan tros- og livssynssamfunnene ansvarliggjøres som –samfunn i tilfeller som omhandler kvinner og barn. Dette bør uansett fokuseres på i dialogen mellom myndighetene og tros- og livssynssamfunnene. Det er ulike synspunkter i STL på dette punktet og det henvises til de ulike medlemssamfunnenes høringssvar. (Dette er kommentarer til de enkelte punktene i skjema) Kommentar til pkt 1: STL ser det som nødvendig og positivt at det kommer en felles lov på tros- og livssynsfeltet. Dette bygger på at Den norske kirke nå er et selvstendig rettssubjekt, og at vi har et tros- og livssynsmangfoldig samfunn der både minoritet og majoritet skal finne sin plass. En felles lov legger til rette for at mest mulig av lovreguleringen gjelder for både Den norske kirke og de andre tros- og livssynssamfunnene. Kommentar til pkt 2: *STL ønsker at lovens formål endres til: «Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene på lik linje.» Dette vil være mer i tråd med premisset om likebehandling som står i Grunnlovens paragraf 16. *Den norske kirke tar dissens på dette, og det henvises til Kirkerådets eget høringssvar. Kommentar til pkt 4: STL* støtter at den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves for alle tros- og livssynssamfunn inkludert Den norske kirke. *Den norske kirke ønsker en videreføring av tilhørighetsordningen, men ønsker at forrangsbestemmelsen for Den norske kirke opphører jfr Høringssvaret fra Kirkerådet. Kommentar til pkt 5: a) STL har forståelse for at man ønsker en forenkling, men vil peke på at man ved å sette et så vidt høyt tall som 500 for å kunne bli registrert, tar et stort skritt vekk fra likbehandling. Av dagens mer enn 700 tros- og livssynssamfunn, vil den store majoriteten falle utenom ordningen. NOU 2013: 1 Det livssynsåpne samfunn går inn for å øke antallsgrensen fra dagens 1 til 100. STL tar til orde for at det er en riktigere grense enn forslagets 500. b) STL går også imot at bare medlemmer over 15 år skal regnes med. Dette handler om en anerkjennelse av barns tros- og livssynsfrihet, anerkjennelsen av barn som potensielt troende subjekter og det handler om at mange trossamfunn har barneaktiviteter som en naturlig del av sitt arbeid. De fleste kristne samfunn, for eksempel, har barnedåp, og døpte barn har en naturlig plass blant medlemmene. STL kan ikke se noen prinsipiell grunn for at barns medlemskap ikke skal kunne utløse statstilskudd. At foreldre velger trostilhørighet på vegne av barna faller inn under foreldreretten. Kommentar til pkt 9: Hvis statliggjøringen av tilskudd utelukkende gjøres for tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke må det legges opp til en justering i forhold til den kommunale finansieringen (faktiske utgifter) som Den norske kirke mottar. Dette bør ideelt sett skje hvert år. Kommentar til pkt 10: STL støtter at tilskudd skal beregnes utfra medlemmer, men er uenig i at det skal settes en aldersgrense jfr kommentarene til pkt 5b. Kommentar til pkt 11: STL* mener at også Den norske kirke skal få støtte per medlem. Dette vil ivareta prinsippet om likebehandling av tros- og livssynssamfunnene som det framgår av Grunnlovens paragraf 16 og som er mål med ny lov.

Buddhistforbundet understreker at man primært ønsker en videreføring av dagens telling av medlemmer Bevilgninger til lovpålagte oppgaver Den norske kirke er alene om (kirkebygg og evnt også gravplassdrift) kommer som i dag i tillegg til støtten per medlem. *Den norske kirke er av en annen oppfatning, og det vises til Kirkerådets høringssvar. Dersom departementets modell vedtas, bør satsen ikke reguleres utfra prosentvis vekst, men regnes per medlem, for å unngå at minoritetene sponser driften av majoritetens trossamfunn. Kommentar til pkt 12: Forutsetningen for å støtte at dette holdes utenfor beregningsgrunnlaget er at også andre trossamfunns «gudshus» fra før 1900 (eller når den endelige loven angir) mottar støtte i en separat tilskuddsordning. Det finnes bl.a. bedehus, forsamlingshus og katolske kirker som er bygget før 1900. Disse må finansieres på lik linje med Den norske kirkes gamle kirker. Kommentar til pkt 13: STL ønsker at det i lovteksten skal klargjøres og konkretiseres hvilke oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige. Det er viktig at en slik finansiering organiseres i et eget løp og ikke blandes sammen med den øvrige finansieringen. Prinsipielt må det være slik at dette også skal gjelde for eventuelle andre tros- og livssynssamfunn som utfører oppgaver på vegne av det offentlige. Kommentar til pkt 14: Det er delte meninger i STL om Den norske kirke skal ha en normativ særstilling i loven. Uansett er dette et punkt STL ønsker skal presiseres: Hva rommer og koster en slik særstilling? Og er det landsdekkende som menes? STL ønsker å minne om at også andre tros- og livssynssamfunn er landsdekkende – i det de har medlemmer boende over hele landet. De har ingen stordriftsfordeler når et medlem skal betjenes langt unna. For å sikre Den norske kirke mulighet til å forbli landsdekkende uavhengig av medlemstall, kan man i loven legge inn en forsikring om at finansieringen (per medlem) må være på et slikt nivå at «den særlige stillingen» ivaretas. Da muliggjøres også likebehandlingen. Når det gjelder konkrete tilskudd/lovendringer knyttet til «særlig stilling» viser vi til tidligere STL-uttalelser: I 2015 gjennom «Høringsuttalelse om endring i lovgivningen om tilskudd til tros- og livssynsamfunn utenom Den norske kirke som følge av avviklingen av boplikten for prestene i Den norske kirke» og i 2016 gjennom «Høringsuttalelse om tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke (Dnk) – om pensjonspremie og egenkapital i Dnk». Den norske kirke deler departementets vurderinger om Den norske kirkes særstilling, og det vises til Kirkerådets høringssvar. Kommentar til pkt 15: STL* er enig i intensjonen med dette forslaget, men er spørrende til hvordan dette praktisk skal reguleres. Den norske staten driver dessuten utstrakt handel med noen av de statene som dette vil gjelde. Vi stiller også spørsmål med hvilke andre følger et slikt forslag vil få. For eksempel er det medlemssamfunn hos oss som samarbeider med organisasjoner i land med myndigheter som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet. Ved tilfeller kan disse motta en form for prosjektstøtte fra egne myndigheter. Vil det kunne føre til problemer med norske finansiering? *Buddhistforbundet støtter departementets forsalg, og det henvises til Buddhistforbundet eget høringssvar. Kommentar til pkt 17: Det vil være en fordel både for staten og tros- og livssynsamfunnene at myndighetene samler forvaltningen på ett sted – i ett fagmiljø. Da blir det dessuten mulig å ansette både juridisk, økonomisk og religionsvitenskapelig kompetanse til å arbeide med dette. Kommentar til pkt 18: STL* ønsker å understreke at det er et mål at Den norske kirke skal ha frihet som eget rettssubjekt og trossamfunn på linje med oss andre. Punktene 18-23 bør forenkles og forkortes. Der det er mulig bør de ulike elementene tas ut av loven og overlates til Den norske kirke. For eksempel er det ikke nødvendig at det i lovsform reguleres at Kirkemøtet kan fastsette evnt medlemskontingent. Den retten har Kirkemøtet som øverste organ. *Når det gjelder Den norske kirkes svar på spørsmålene som gjelder Den norske kirke vises det til Kirkerådets høringssvar. Kommentar til pkt 24: STL* ønsker primært alternativ B. Mens noen av våre medlemssamfunn mener at om man ender opp med alternativ A (videreføring av dagens ordning), bør man videreføre den for alle tros- og livssynssamfunnene, mener andre at det uansett er hensiktsmessig at tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke finansieres statlig. For øvrig viser vi til de enkelte medlemssamfunns egne høringssvar. *Når det gjelder Den norske kirkes svar på spørsmålene som gjelder Den norske kirke vises det til Kirkerådets høringssvar. Kommentar til pkt 25: Det er uenighet blant medlemssamfunnene i STL om tros- og livssynssamfunnene fortsatt skal ha vigselsrett. Det henvises derfor til det enkelte medlemssamfunns høringssvar. Kommentar til pkt 26: STL* mener det er prinsipielt riktig at gravplassdrift og -forvaltning skal være en kommunal oppgave. *Den norske kirke støtter at den lokale kirke fortsatt skal ha ansvar for dette, jfr. Kirkerådets høringssvar. Kommentar til pkt 27: STL* støtter forslaget. *Den norske kirke har en annen oppfatning, og det vises til Kirkerådets høringssvar. Kommentar til pkt 28: STL* støtter forslaget. *Den norske kirke har en annen oppfatning, og det vises til Kirkerådets høringssvar. Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn samler bredden av tros- og livssynssamfunn til dialog og politisk påvirkning. Vi har følgende medlemmer: Bahá'í-samfunnet i Norge Buddhistforbundet Den norske kirke v/ Mellomkirkelig råd Det Mosaiske Trossamfund i Oslo Gurduara Sri Guru Nanak Dev Ji Holistisk Forbund Human-Etisk Forbund Islamsk Råd Norge, har pause fra STL og er dermed ikke bundet av dette høringssvaret Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige Kristensamfunnet i Norge Norges Hindu Kultursenter Norges Kristne Råd Oslo Katolske Bispedømme Sanatan Mandir Sabha, Norway Vennlig hilsen Ingrid Rosendorf Joys (sign) Britt Strandlie Thoresen (sign) generalsekretær styreleder